

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Väliskomisjon

2010/0273(COD)

28.11.2011

ARVAMUS

Esitaja: väliskomisjon

Saaja: kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon

Ettepanek võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, milles käsitletakse infosüsteemide vastu suunatud ründeid ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu raamotsus 2005/222/JHA (KOM(2010)0517 – C7-0293/2010 – 2010/0273(COD))

Arvamuse koostaja: Kristiina Ojuland

PA_Legam

SHORT JUSTIFICATION

Arvamuses toetatakse kindlalt vajadust paremaks küberturbega seotud teabevahetuseks liikmesriikide vahel, võttes arvesse suurenevat muret võimalike küberrünnakute pärast. Küberturbe küsimusega tuleb kiiremas korras tegelda ELi tasandil ning liikmesriikide kooskõlastatud meetmete kaudu.

Arvamuses rõhutatakse komisjoni rolli olemasolevate algatuste edendamise ja kooskõlastamise hõlbustamisel.

Väliskomisjon ning julgeoleku ja kaitse allkomisjon usuvad, et pakiline vajadus tegutseda ning tugevdada reageerimise, algatuste ja programmide kooskõlastamist ELi tasandil on väga oluline. Infoturbe taseme tõstmiseks tuleks toetada võimekuse suurendamist ja tihedamat koostööd.

Arvamuses toetatakse ideed nimetada ametisse ELi küberturbe koordinaator, et lihtsustada erinevate Euroopa tegevuste ja algatuste integreerimist ja kooskõlastamist ELi tasandil ning ELi institutsioonide vahel.

MUUDATUSETTEPANEKUD

Väliskomisjon palub vastutaval kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjonil lisada oma raportisse järgmised muudatusettepanekud:

Muudatusettepanek 1

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 1

Komisjoni ettepanek

(1) Käesoleva direktiivi eesmärk on ühtlustada liikmesriikide kriminaalõigust infosüsteemide vastu suunatud rünnete valdkonnas ning arendada koostööd kohtuasutuste ja muude pädevate asutuste, sealhulgas liikmesriikide politsei- ja muude spetsialiseeritud õiguskaitseasutuste vahel.

Muudatusettepanek

(1) Käesoleva direktiivi eesmärk on ühtlustada liikmesriikide kriminaalõigust infosüsteemide vastu suunatud rünnete valdkonnas ning arendada koostööd kohtuasutuste ja muude pädevate asutuste, sealhulgas liikmesriikide **ja liidu** politsei- ja muude spetsialiseeritud õiguskaitseasutuste vahel. **See eesmärk on osa liidu üldstrateegiast, mis on suunatud organiseeritud kuritegevuse vastasele võitlusele, teabevõrkude vastupidavuse suurendamisele, elutähtsa**

Muudatusettepanek 2

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(1 a) Infosüsteemid on liidu poliitilise, sotsiaalse ja majandusliku koostöömimise oluline osa. Ühiskond sõltub üha enam infosüsteemidest. Kuigi infosüsteemid annavad suurt kasu, kaasneb nende kasutamisega siiski ka mitmeid ohte meie turvalisusele, mis on tingitud nende keerukusest ja kaitsetusest mitut liiki küberkuritegevuse ees. Infosüsteemide turvalisuse pärast tuntakse seetõttu pidevalt muret ning see nõuab liikmesriikidelt ja liidult tõhusaid abinõusid.

Muudatusettepanek 3

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 2

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(2) Infosüsteemide vastu suunatud, **eelkõige organiseeritud kuritegevuse ohust tulenevate** rünnete oht aina suureneb ning seega mure infosüsteemide kui liikmesriikide ja ELi elutähtsa infrastruktuuri osa vastu suunatud võimalike terrori- või poliitiliselt ajendatud rünnakute pärast kasvab. See on ohuks nii infoühiskonna turvalisemaks muutmisele kui ka vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala saavutamisele ning nõuab seega Euroopa Liidu tasandi meetet.

(2) Infosüsteemide vastu suunatud rünnete oht aina suureneb. **Oht võib tuleneda terrorismist või organiseeritud kuritegevusest ning selle taga võivad olla riigid või üksikisikud.** Mure infosüsteemide kui liikmesriikide ja ELi elutähtsa infrastruktuuri osa vastu suunatud võimalike terrori- või poliitiliselt ajendatud rünnakute pärast kasvab. **Ohu taset suurendab oluliselt teatavate süütegude piiriülene olemus ning suhteliselt väike risk ja kulu kurjategijate jaoks, millele lisandub suur kasu, mida nad võivad saada, ja rünnetega tekitatav võimalik kahju.** See on ohuks nii infoühiskonna

turvalisemaks muutmisele kui ka vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala saavutamisele ning nõuab seega *mitte ainult* Euroopa Liidu, *vaid ka rahvusvahelise tasandi* meetet.

Muudatusettepanek 4

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 3

Komisjoni ettepanek

(3) On tõendeid, et üha ohtlikumaid ja korduvaid suuremahulisi ründeid suunatakse järjest enam infosüsteemide vastu, mis on *riikidele* või avaliku või erasektori toimimise seisukohalt äärmiselt olulised. Lisaks sellele arendatakse välja üha keerukamaid vahendeid, mida kurjategijad saavad kasutada eri liiki küberrünneteks.

Muudatusettepanek

(3) On tõendeid, et üha ohtlikumaid ja korduvaid suuremahulisi ründeid suunatakse järjest enam infosüsteemide vastu, mis on *liikmesriikidele, liidule* või avaliku või erasektori toimimise seisukohalt, *aga ka liidu tasandil* äärmiselt olulised. Lisaks sellele *areneb kiiresti infotehnoloogia ja seega võetakse kasutusele* üha keerukamaid vahendeid, mida kurjategijad saavad kasutada eri liiki küberrünneteks, *millest mõned võivad suure tõenäosusega tekitada kahju majandusele ja ühiskonnale.*

Muudatusettepanek 5

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 4 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(4 a) Infosüsteemide vastu suunatud rünnete üldise ohutaseme kindlakstegemiseks tuleks korraldada põhjalik, usaldusväärne ja sõltumatu hindamine. Liidu institutsioonid peaksid oma infoturbe taset hindamistulemuste alusel kohandama.

Muudatusettepanek 6

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 4 b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(4 b) Eri algatuste, programmide ja tegevuste hõlpsamaks integreerimiseks on vaja ELi tasandil kooskõlastust.

Muudatusettepanek 7

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 6**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(6) Liikmesriigid peaksid infosüsteemide vastu suunatud rünnete eest ette nägema karistused. Sätestatavad karistused peaksid olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.

(6) Liikmesriigid peaksid infosüsteemide vastu suunatud rünnete eest ette nägema karistused, ***mis tuleks võtta kasutusele laiemate riiklike strateegiate raames, et takistada selliseid ründeid ja nende vastu võidelda.*** Sätestatavad karistused peaksid olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad. ***Liikmesriikides kohaldavate karistuste ühtlustamine on vajalik seetõttu, et ohtudel on piiriülene olemus, ning selle eesmärk on vähendada liidus erinevusi kuritegude käsitlemisel.***

Muudatusettepanek 8

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 8 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(8 a) Nõukogu ja komisjon peaksid kutsuma liikmesriike, kes ei ole Euroopa Nõukogu küberkuritegevuse konventsiooni veel ratifitseerinud, viivitamata seda tegema.

Muudatusettepanek 9

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 11 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(11 a) Rügiasutuste koostöö erasektori ja kodanikuühiskonnaga on infosüsteemide vastu suunatud rünnete vältimiseks ja nende vastu võitlemiseks väga oluline. Nende partnerite vahel tuleb luua püsiv dialoog, arvestades seda, et nad kasutavad laialdaselt infosüsteeme ja jagavad vastutust, mis on vajalik süsteemide stabiilsuseks ja tõrgeteta toimimiseks. Infoturbe kultuuri loomiseks on oluline tõsta kõigi sidusrühmade teadlikkust infosüsteemide kasutamisest.

Muudatusettepanek 10

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 11 b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(11 b) Hiljutisi küberkaitse-alaseid algatusi ja projekte, nt Euroopa Kaitseagentuuri (EDA) raames, tuleks ergutada, et toetada liikmesriikide küberkaitsevõimet. Nii Euroopa Kaitseagentuuri kui ka NATO kooperatiivse küberkaitse kompetentsikeskusega tuleks eelkõige suutlikkuse suurendamise ja koolituse vallas ette näha tihedam koostöö.

Muudatusettepanek 11

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 12**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(12) Selleks et saada ELi tasandil probleemist senisest parem ülevaade ja aidata kaasa senisest tõhusamate

(12) Selleks et saada ELi tasandil probleemist senisest parem ülevaade ja aidata kaasa senisest tõhusamate

lahenduste väljatöötamisele, on käesoleva direktiivi kohaselt vaja koguda andmeid süütegude kohta. Andmeid saavad kasutada ka spetsialiseeritud asutused, näiteks Europol ning Euroopa Võrgu- ja Infoturbeamet, et hinnata senisest täpsemini küberkuritegevuse ulatust ning võrgu- ja infoturbe olukorda Euroopas.

lahenduste väljatöötamisele, on käesoleva direktiivi kohaselt vaja koguda andmeid süütegude kohta. ***Liikmesriikidel tuleks komisjoni ja Euroopa Võrgu- ja Infoturbeameti kaasabil parandada teabevahetust infosüsteemide vastu suunatud rünnete valdkonnas.*** Andmeid saavad kasutada ka spetsialiseeritud asutused, näiteks Europol ning Euroopa Võrgu- ja Infoturbeamet, et hinnata senisest täpsemini küberkuritegevuse ulatust ja mõju ning võrgu- ja infoturbe olukorda Euroopas. ***Olemasolevate ja tulevaste riskide parem tundmine võimaldab teha asjakohasemaid otsuseid, kuidas infosüsteemide vastu suunatud ründeid takistada, nende vastu võidelda või neist tulenevaid kahjusid vähendada.***

Muudatusettepanek 12

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 12 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(12 a) Teabevahetusel ning avaliku ja erasektori partnerlusel on oluline osa küberturbe parandamisel. Komisjon peaks seepärast uurima võimalusi raamistike või vahendite loomiseks, mille abil aidata avaliku ja erasektori partnerlustel üksteisega riigi ja liidu tasandil koostööd teha, et rakendada koostalitusalaseid teabekvaliteedinorme ning tagada põhiõiguste järgimine, võimude lahusus ja demokraatlik järelevalve.

Muudatusettepanek 13

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 13

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(13) Märkimisväärsed lüngad ja erinevused

(13) Märkimisväärsed lüngad ja erinevused

liikmesriikide infosüsteemide vastu suunatud rünnete valdkonna õigusaktides võivad takistada organiseeritud kuritegevuse ja terrorismi vastast võitlust ning raskendada tõhusat politsei- ja õigusosalast koostööd kõnealuses valdkonnas. Tänapäevaste infosüsteemide riikidevahelise ja piirideta olemuse tõttu on selliste süsteemide vastu suunatud rünnetel sageli piiriülene mõõde, mis rõhutab kiireloomulist vajadust asjaomase valdkonna kriminaalõiguse edasise ühtlustamise järele. Lisaks sellele peaks nõukogu raamotsus 2009/948/JSK (kohtualluvuskonflikti vältimise ja lahendamise kohta kriminaalmenetluses) hõlbustama infosüsteemide vastu suunatud rünnete eest süüdistuse esitamise kooskõlastamist.

liikmesriikide infosüsteemide vastu suunatud rünnete valdkonna õigusaktides võivad takistada organiseeritud kuritegevuse ja terrorismi vastast võitlust ning raskendada tõhusat politsei- ja õigusosalast koostööd kõnealuses valdkonnas. Tänapäevaste infosüsteemide riikidevahelise ja piirideta olemuse tõttu on selliste süsteemide vastu suunatud rünnetel sageli piiriülene mõõde, mis rõhutab kiireloomulist vajadust asjaomase valdkonna kriminaalõiguse edasise ühtlustamise järele **liidu tasandil. Liit peaks lisaks taotlema laiemat rahvusvahelist koostööd võrgu- ja infosüsteemide turbe valdkonnas, tehes tihedat koostööd teiste kõnealuses valdkonnas pädevate organisatsioonidega, näiteks ÜRO, NATO, Euroopa Nõukogu või OSCEga ning kaasates kõiki asjaomaseid rahvusvahelisi osalisi.** Lisaks sellele peaks nõukogu raamotsus 2009/948/JSK (kohtualluvuskonflikti vältimise ja lahendamise kohta kriminaalmenetluses) hõlbustama infosüsteemide vastu suunatud rünnete eest süüdistuse esitamise kooskõlastamist.

Muudatusettepanek 14

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 16

Komisjoni ettepanek

(16) Käesolevas direktiivis austatakse põhiõigusi ja järgitakse eelkõige Euroopa Liidu põhiõiguste hartas tunnustatud põhimõtteid, sealhulgas isikuandmete kaitset, sõna- ja teabevabadust, õigust õiglasele kohtulikule arutamisele, süütuse presumptsiooni ja kaitseõigust ning kuritegude ja karistuste seaduslikkuse ja proportsionaalsuse põhimõtet. Eelkõige on käesoleva direktiivi eesmärk tagada nimetatud õiguste täielik austamine ja sellest tuleb direktiivi järgimisel ka

Muudatusettepanek

(16) Käesolevas direktiivis **ja selle praktilisel kohaldamisel** austatakse põhiõigusi, **eeskätt õigust eraelu puutumatus**ele, ja järgitakse eelkõige Euroopa Liidu põhiõiguste hartas tunnustatud põhimõtteid, sealhulgas isikuandmete kaitset, sõna- ja teabevabadust, õigust õiglasele kohtulikule arutamisele, süütuse presumptsiooni ja kaitseõigust ning kuritegude ja karistuste seaduslikkuse ja proportsionaalsuse põhimõtet. Eelkõige on käesoleva direktiivi

lähtuda.

eesmärk tagada nimetatud õiguste täielik austamine ja sellest tuleb direktiivi järgimisel ka lähtuda. ***Käesolev direktiiv ei vähenda interneti vaba ja avatud olemust.***

Muudatusettepanek 15

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 16 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(16 a) Nõukogu ja komisjon peaksid kolmandate riikidega peetavatel läbirääkimistel ja tehtava koostöö käigus nõudma küberkuritegevuse ja küberrünnete ennetuse ning küberkuritegevuse ja küberrünnete vastase võitluse miinimumnõuete ning infosüsteemide suhtes kohaldatavate miinimumnormide järgimist.

Muudatusettepanek 16

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 16 b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(16 b) Komisjon peaks otsima võimalusi, kuidas kolmandaid riike küberturbe edendamisel ja küberkaitsevõime loomisel aidata ja toetada.

Muudatusettepanek 17

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 14 – lõige 2 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2 a. Komisjon aitab liikmesriikidel edendada interneti töökindlust ja stabiilsust ning võtab muid infoturbe

saavutamise meetmeid.

Muudatusettepanek 18

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 14 – lõige 2 b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2 b. Nõukogu selgitab poliitika- ja julgeolekukomitee ning oma teiste organite rolli võimalike küberrünnakutega tegelemisel.

Muudatusettepanek 19

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 14 – lõige 2 c (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2 c. Liikmesriigid parandavad küberturbega seotud teabevahetust. Liikmesriigid peaksid komisjoni toetusel üritama teha koostööd kolmandate riikidega – eriti nendega, kust rünnakud kõige sagedamini pärinevad.

Muudatusettepanek 20

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 15 – lõige 3**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

3. Liikmesriik edastab käesoleva artikli kohaselt kogutud andmed komisjonile. Liikmesriik tagab ka statistiliste aruannete koondülevaate avaldamise.

3. Liikmesriik edastab käesoleva artikli kohaselt kogutud andmed komisjonile. Liikmesriik tagab ka statistiliste aruannete koondülevaate ***esitamise Euroopa Parlamendile ja selle*** avaldamise.

Muudatusettepanek 21

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 15 – lõige 3 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

3 a. Kõigi liidu institutsioonide algatuste, programmide ja tegevuste hõlpsamaks integreerimiseks ja kooskõlastamiseks nimetatakse ametisse liidu küberturbe koordinaator.

MENETLUS

Pealkiri	Infosüsteemide vastu suunatud ründed ja nõukogu raamotsuse 2005/222/JHA kehtetuks tunnistamine
Viited	KOM(2010)0517 – C7-0293/2010 – 2010/0273(COD)
Vastutav komisjon istungil teada andmise kuupäev	LIBE 7.10.2010
Arvamuse esitaja(d) istungil teada andmise kuupäev	AFET 7.4.2011
Raportöör(id) nimetamise kuupäev	Kristiina Ojuland 29.3.2011
Vastuvõtmise kuupäev	22.11.2011
Lõpphääletuse tulemus	+ : 38 - : 8 0 : 0
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Sir Robert Atkins, Frieda Brepoels, Elmar Brok, Marietta Giannakou, Andrzej Grzyb, Takis Hadjigeorgiou, Anna Ibrisagic, Othmar Karas, Ioannis Kasoulides, Tunne Kelam, Evgeni Kirilov, Andrey Kovatchev, Eduard Kukan, Krzysztof Lisek, Sabine Lösing, Ulrike Lunacek, Barry Madlener, Francisco José Millán Mon, Annemie Neyts-Uyttebroeck, Raimon Obiols, Justas Vincas Paleckis, Ioan Mircea Pașcu, Cristian Dan Preda, Libor Rouček, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Jacek Saryusz-Wolski, Werner Schulz, Marek Siwiec, Charles Tannock, Inese Vaidere, Kristian Vigenin, Sir Graham Watson
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Laima Liucija Andrikiienė, Elena Băsescu, Tanja Fajon, Diogo Feio, Monica Luisa Macovei, Emilio Menéndez del Valle, György Schöpflin, Traian Ungureanu, Ivo Vajgl, Renate Weber, Janusz Władysław Zemke
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed (kodukorra art 187 lg 2)	Luís Paulo Alves, Sylvie Guillaume, Vladimir Urutchev